

Vägledning reduktionsplikt för bensin och dieselbränsle

ER 2018:21

Energimyndighetens publikationer kan beställas eller laddas ner via www.energimyndigheten.se, eller beställas via e-post till energimyndigheten@arkitektkopia.se

© Statens energimyndighet

ER 2018:21

ISSN 1403-1892

Juni 2018

Upplaga: 40 ex

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma

Förord

Energimyndigheten är tillsynsmyndighet för reduktionsplikten. Regelverket för reduktionsplikt träder i kraft 1 juli 2018 genom lagen (2017:1201) om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen (reduktionspliktslagen).

Energimyndigheten har med stöd av bemyndigande i reduktionspliktsförordningen¹ meddelat föreskrifter² om reduktionsplikten, men det finns detaljer som inte regleras i författning. Många berörda företag hör av sig till myndigheten och vill veta mer om vad som kommer att gälla i olika avseenden. Energimyndigheten presenterar i denna vägledning utförligare förklaringar för att förenkla men också för att informera om myndighetens bedömning av hur regelverket kommer att tillämpas i sådana avseenden som går att förutse. Det är således inte fråga om juridiskt bindande regler. Vägledningen ska läsas tillsammans med lag, förordning och föreskrift om reduktionsplikten.

Vägledningen har tagits fram av enheten för utsläppshandel och drivmedel.

Gustav Ebenå
Enhetschef

¹ Förordning (2018:195) om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen.

² STEMFS 2018:2 Statens energimyndighets föreskrifter om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen.

Innehåll

1	Reduktionsplikt	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Definitioner	3
2	Beräkningsmetodik	5
2.1	Reduktionspliktig energimängd.....	5
2.2	Växthusgasutsläpp och koldioxidekvivalenter	6
3	Massbalans	7
4	Överlåtelse	8
4.1	Vad är tillåtet vid överlåtelse?.....	8
4.2	Avtal om överlåtelse.....	9
4.3	Reduktionspliktsavgift efter felaktig överlåtelse	9
5	Redovisning	11
5.1	Att redovisa	11
5.2	Redovisningens innehåll	11
5.3	Överlåtelse	13
5.4	Förseningsavgift.....	13
5.5	Reduktionspliktsavgift	13
5.6	Spara uppgifter.....	13

1 Reduktionsplikt

1.1 Bakgrund

Den 1 juli 2018 träder reduktionsplikten i kraft. Det är ett styrmedel som ska främja användningen av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen i syfte att ge långsiktigt hållbara och stabila villkor för biodrivmedel i Sverige. Det långsiktiga målet för Reduktionsplikten är att växthusgasutsläppen från bensin och diesel genom inblandning av biodrivmedel ska minska med 40 procent till 2030. Regleringen ska även bidra till riksdagens mål om att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter, utom luftfart, med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010.

Reduktionsplikten innebär en skyldighet för berörda företag att minska växthusgasutsläppen från bensin och dieselbränslen genom inblandning av biodrivmedel. Inledningsvis är kravet att utsläppen ska minska med 2,6 procent för bensin respektive 19,3 procent för diesel.

Vilka aktörer omfattas?

Ni omfattas av reduktionsplikten om ni är skattskyldiga för bensin eller dieselbränsle som innehåller högst 98 procent biodrivmedel enligt 4 kap. 1 § 1 och 2 lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Vilka bränslen omfattas?

Bensin och dieselbränslen som används som motorbränsle och innehåller högst 98 procent biodrivmedel omfattas.

Med bensin menas all bensin, förutom alkylatbensin, som omfattas av KN-nummer 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59.

Med dieselbränsle menas all diesel, förutom märkt diesel, som omfattas av KN-nummer 2710 19 41 eller 2710 19 45.

1.2 Definitioner

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59, *biodrivmedel*: ett vätskeformigt bränsle som framställs av biomassa och som är avsett för motordrift,

biomassa: den biologiskt nedbrytbara delen av produkter, avfall och restprodukter av biologiskt ursprung från jordbruk, skogsbruk och därmed förknippad industri inklusive fiske och vattenbruk, liksom den biologiskt nedbrytbara delen av industriavfall och kommunalt avfall,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av KN-nr 2710 19 41 eller 2710 19 45,

energiinnehåll: Ett drivmedels nedre värmevärde angett i megajoule per liter vid en temperatur av 15 grader Celsius,

fossil drivmedelskomponent: I bensin eller diesel ingående komponent som varken är ett biodrivmedel eller ett förnybart drivmedel av icke-biologiskt ursprung,

g CO₂e/MJ: Gram koldioxidekvivalenter per megajoule,

koldioxidekvivalent: den mängd växthusgas som medför en lika stor klimatpåverkan som ett kilogram koldioxid,

KN-nr: nummer i Kombinerade nomenklaturen enligt kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001 om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om gemensamma tulltaxan,

MJ/l: Megajoule per liter,

reduktionsplikt: en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser i ett livscykel-perspektiv per energienhet från reduktionspliktigt drivmedel genom inblandning av biodrivmedel,

reduktionspliktigt drivmedel: ett drivmedel som innehåller högst 98 volymprocent biodrivmedel och som skattskyldighet har inträtt för enligt 5 kap. lagen (1994:1776) om skatt på energi, om drivmedlet är

- en bensin som inte är en alkylatbensin enligt 5 § drivmedelslagen (2011:319), eller
- ett dieselbränsle som inte har försetts med märk- eller färgämnen enligt 2 kap. 8 § lagen om skatt på energi,

reduktionspliktig energimängd: den energimängd som motsvarar volymen reduktionspliktigt drivmedel under ett kalenderår,

växthusgas: koldioxid, metan och dikväveoxid,

typ av drivmedel: ett drivmedel som uppfyller en viss klassificering enligt 3–15 §§ drivmedelslagen (2011:319) eller som uppfyller viss nationell eller internationell standard för drivmedel,

utsläppsminskning: den reduktion av utsläpp som den som har reduktionsplikt har åstadkommit under ett kalenderår uttryckt som kilogram koldioxidekvivalenter,

växthusgasutsläpp: Utsläpp av växthusgas uttryckt som g CO₂e/MJ.

2 Beräkningsmetodik

2.1 Reduktionspliktig energimängd

För att beräkna energimängden för ett reduktionspliktigt drivmedel ska energimängden för en fossil drivmedelskomponent beräknas genom att multiplicera energiinnehållet för drivmedelskomponenten enligt de värden som finns i Tabell 1 med den redovisade mängden. Energimängden för biodrivmedel beräknas i sin tur genom att multiplicera energiinnehållet för biodrivmedlet enligt värden i Tabell 2 med den redovisade mängden.

Beräkning ska ske enligt följande formel:

$$\sum(E_b) + \sum(E_f) = E_d$$

E_b : Energimängd av biodrivmedelskomponenter.

E_f : Energimängd av fossila drivmedelskomponenter.

E_d : Energimängd drivmedel.

Tabell 1. Normalvärden för fossila drivmedelskomponenter.

Fossil drivmedelskomponent	Växthusgasutsläpp (gram koldioxidekvivalenter per megajoule)	Energiinnehåll (megajoule per liter)
Bensin	93,3	32,2
Diesel	95,1	35,3

Tabell 2. Normalvärden för biodrivmedel.

Biodrivmedel	Energiinnehåll (megajoule per liter)
Butanol	27
Etanol	21
ETBE	27
FAME	33
Fischer Tropsch diesel	34
HVO	34
Metanol	16
MTBE	27
TAAE	29

Om normalvärde saknas

Om det biodrivmedel som ni redovisar saknar normalvärde för energiinnehåll enligt ovan Tabell 2, för att drivmedlet exempelvis är nytt, ska företaget själv bestämma energiinnehållet för det aktuella biodrivmedlet i bombkalorimeter. Metoden som används ska dokumenteras och ha en precision på åtminstone 0,4 megajoule per kilogram.

2.2 Växthusgasutsläpp och koldioxidekvivalenter

För att räkna ut den levererade bensinen eller dieselns utsläpp summerar ni utsläppen från ingående fossila respektive biodrivmedelskomponenter. För fossila komponenter ska du använda viktade normalvärden från bränslekvalitetsdirektivet som är 93,3 gram koldioxidekvivalenter per megajoule för bensin och 95,1 gram för diesel.

För biodrivmedel som uppfyller hållbarhetskriterierna ska ni använda utsläppet i livscykelperspektiv enligt hållbarhetskriteriernas beräkningsmetod som finns i föreskriften för hållbarhetskriterier (se kap.7 STEMFS 2011:2). Det kan antingen vara en faktisk beräkning, ett normalvärde eller en kombination av faktiska beräkningar och delnormalvärden.

Biodrivmedel som inte uppfyller hållbarhetskriterierna ska ni räkna som fossila, dvs. använda utsläppsfaktorerna för bensin respektive diesel.

När du ska räkna ut utsläppsfaktorn för ett reduktionspliktigt drivmedel ska du använda följande formel:

$$\frac{(E_f \times U_f) + (E_b \times U_b)}{E_d} = U_d$$

E_f : Energimängd av fossila drivmedelskomponenter,

U_f : Växthusgasutsläpp för fossila drivmedelskomponenter,

E_b : Energimängd av biodrivmedelskomponenter,

U_b : Växthusgasutsläpp för biodrivmedel enligt hållbarhetskriteriernas beräkningsmetodik,

E_d : Energimängd drivmedel,

U_d : Utsläppsfaktor för ett reduktionspliktigt drivmedel.

När du ska räkna ut utsläppsminskningen i procent ska du använda följande formel:

$$\frac{(U_f - U_d)}{U_f} = \text{Utsläppsminskning (\%)}$$

U_f : Växthusgasutsläpp för fossila drivmedelskomponenter (93,3 för bensin, 95,1 för diesel),

U_d : Utsläppsfaktor för ett reduktionspliktigt drivmedel.

3 Massbalans

Hållbarhetslagen tillåter att drivmedelsleverantörer blandar partier av biodrivmedel med olika hållbarhetsegenskaper och tillskriver egenskaper från ett specifikt parti när man plockar ut fysisk volym från blandningen. Det är tillåtet även inom reduktionsplikten, vilket innebär att det är tillåtet att välja vilket biodrivmedel som man använder till bensin och dieselbränsle respektive höginblandade drivmedel. Det är dock aldrig tillåtet att växla biodrivmedelskomponenter mot fossila drivmedelskomponenter.

Vill du läsa mer om massbalans och spårbarhet hänvisar vi till Vägledningen till regelverket om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (ER 2012:27).

4 Överlåtelse

Om ert bolag inte har lyckats uppfylla sin reduktionsplikt när kalenderåret är slut kan ni överta utsläppsminskning ifrån ett annat bolag som överträffat sin reduktionsplikt. På så sätt kan ni undvika att behöva betala en reduktionspliktsavgift.

4.1 Vad är tillåtet vid överlåtelse?

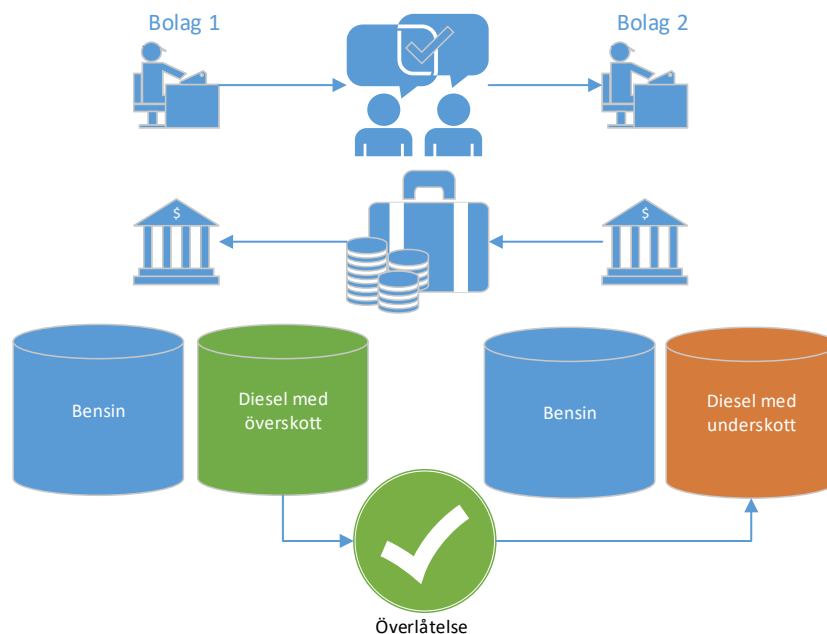
Du får:

- Överlåta överskott av utsläppsminskning.
- Tillgodoräkna dig ett överlåtet överskott för samma typ av drivmedel.
- Överlåta utsläppsminskning efter kalenderårets slut.

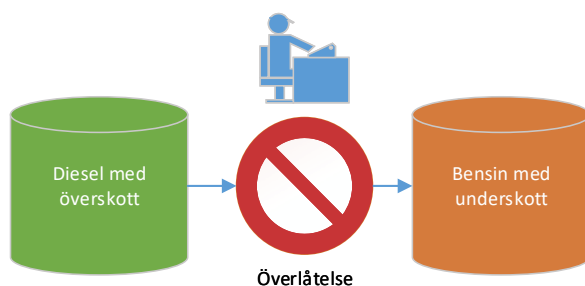
Du får inte:

- Överlåta utsläppsminskning om det innebär att du inte uppfyller din egen reduktionsplikt.
- Överlåta utsläppsminskning innan kalenderårets slut.
- Spara överskott av utsläppsminskning till nästa års redovisning.
- Använda överskott från bensin för att uppfylla reduktionsplikt för diesel och tvärtom.

Du får bara överlåta utsläppsminskning till ett annat bolag om du själv har uppnått ett överskott av utsläppsminskning, se Figur 1. Den som tar emot överlåtelsen får endast tillgodoräkna sig den för samma typ av drivmedel. Det är exempelvis inte tillåtet att använda ett överskott av utsläppsminskning för diesel för att uppfylla reduktionsplikt för bensin, se Figur 2.

Figur 1. Bolag 1 har överskott av utsläppsminskning för diesel och kommer överens med Bolag 2 att överlåta överskottet mot en ersättning.

Figur 2. Bolaget har överträffat sin reduktionsplikt för diesel, men inte uppnått reduktionsplikten för bensin. Det är dock inte tillåtet att överföra utsläppsminskning mellan två olika typer av drivmedel.

4.2 Avtal om överlåtelse

Eftersom det inte är tillåtet att genomföra överlåtelse av utsläppsminskning innan kalenderårets slut är det en bra idé att upprätta avtal om överlåtelse i förväg. Avtalet måste träffas med ett annat bolag som har reduktionsplikt för samma drivmedel. Det allra enklaste är det om du kan upprätta ett avtal med ett bolag som du redan gör affärer med, exempelvis din drivmedelsleverantör. I det sistnämnda fallet är det lämpligt att inkludera:

- Vilken utsläppsminskning den levererade bensinen och dieselbränslet ska ha.
- Att leverantören ska överlåta utsläppsminskning om den inte uppfyller avtalet.
- Vad som händer om leverantören inte har möjlighet att överlåta någon utsläppsminskning.
- Vad som händer om leverantören har levererat felaktiga uppgifter om drivmedlet.

4.3 Reduktionspliktsavgift efter felaktig överlåtelse

Det kan uppstå en situation då ett bolag trots sig ha ett överskott av utsläppsminskningar och har överlåtit överskottet till en mottagare. I ett senare skede, till exempel efter tillsyn från Energimyndigheten eller vid en egen revision, kan det framkomma att bolaget överlåtit en större utsläppsminskning än sitt faktiska överskott för ett visst år. Energimyndigheten kan då komma att ta ut en reduktionspliktsavgift.

Lagen anger att ett bolag inte *får* överlåta någon utsläppsminskning förrän den egna reduktionsplikten är uppfylld. Därför är det *mottagaren* av utsläppsminskningen som kommer att anses inte ha uppfyllt sin reduktionsplikt om överskottet visar sig ha varit mindre än vad bolaget redovisat. Mottagaren kommer i detta fall att få en reduktionspliktsavgift per kg utsläppsminskning som saknas för att uppfylla reduktionsplikten. Vid överlåtelse av reduktionsplikt är det därför viktigt att även avtala om vem som ansvarar för en eventuell reduktionspliktsavgift.

Om den som redovisat ett felaktigt överskott har överlåtit detta till flera mottagare så kommer utsläppsminskningen att tas bort från mottagna i den ordning de avtalat om överlåtelse. Den mottagare som enligt redovisningen till Energimyndigheten senast ingått avtal om överlåtelse kommer därmed att vara den som först ”förlorar” den utsläppsminskning de ingått avtal om att ta emot.

Exempel:

Bolag A levererar dieselbränsle och ska minska sina utsläpp med 19,3 procent för 2019. För bolag A motsvarar det en minskning med 100 ton CO₂ekv. Bolag A har räknat ut att de under året minskat utsläppen med 120 ton CO₂ekv.

Bolag B levererar dieselbränsle och ska minska sina utsläpp med 19,3 procent för 2019. För bolag B motsvarar det en minskning med 10 ton CO₂ekv. Bolag B har avtalat med Bolag A om att 10 ton av Bolag A:s minskning ska tillgodoräknas Bolag B. Bolag B uppfyller därmed sin reduktionsplikt utan att vidta åtgärder.

Bolag C är en egenanvändare som har reduktionsplikt för dieselbränsle motsvarande 10 ton CO₂ekv. Liksom Bolag B har Bolag C avtalat om att få tillgodoräkna sig 10 ton av den utsläppsminskning som Bolag A redovisar för 2019.

Bolagen A, B och C lämnar redovisningar till Energimyndigheten för 2019 där avtal om överlåtelse framgår och Bolag A:s utsläppsminskningar anses uppfylla reduktionsplikten för de tre bolagen.

Bolag A inser år 2020 att de haft ett fel i sitt kontrollsystem där utsläpp från vissa råvaror felaktigt beräknats med utgångspunkten att dessa utgjort avfall. Bolag A har därmed inte haft hela den utsläppsminskning som redovisats för 2019. Utsläppsminskningen var endast 105 ton CO₂ekv.

Bolag A har därmed inte haft någon utsläppsminskning som de kunnat överlåta till Bolag C. Bolag C kommer därför inte att ha uppfyllt sin reduktionsplikt och kan påföras en reduktionspliktsavgift från Energimyndigheten.

Bolag B tecknade avtal om överlåtelse före bolag C och får därför tillgodoräkna sig det överskott på 5 ton CO₂ekv som finns kvar. För den återstående delen kommer även Bolag B att kunna påföras en reduktionspliktsavgift.

Bolag B och bolag C anses därmed inte fullgjort de utsläppsminskningar som krävs inom reduktionsplikten.

5 Redovisning

Du ska redovisa er reduktionsplikt med ett rapporteringsverktyg som Energimyndigheten tillhandahåller. På Energimyndighetens hemsida hittar du Mina sidor, som är Energimyndighetens E-tjänster, kan du skicka in redovisningen på ett effektivt och säkert sätt. Kom bara ihåg att redovisa i tid, annars kan ni behöva betala en förseningsavgift!

Det är föreskrifterna för reduktionsplikt som reglerar vad som ska ingå i redovisningen. Vi granskar de uppgifter som ni redovisar och beslutar om ni har uppfyllt er reduktionsplikt eller inte. I det fall ni inte har uppfyllt den blir ni skyldiga att betala en reduktionspliktsavgift.

5.1 Att redovisa

1. Hämta rapporteringsmallen för reduktionsplikt på mina sidor.
2. Fyll i de uppgifter som ska ingå genom att följa instruktionerna i mallen.
 - a. Läs mer om vad som ska ingå i kapitlet Redovisningens innehåll nedan.
3. Se till att du eller någon i ert bolag har behörighet till E-tjänsten hållbara bränslen. Saknar ni behörighet följer ni instruktionen på mina sidor för att skaffa en.
4. Logga in i mina sidor och välj att skapa ett nytt ärende för rapportering av drivmedel.
5. Följ instruktionerna i formuläret, bifoga rapporteringsmallen och skicka in senast 1 april.
6. *Klart!*

5.2 Redovisningens innehåll

Mallen för redovisningen av reduktionsplikt är densamma som används för rapportering enligt drivmedelslagen och lagen om hållbarhetskriterier. Redovisningen av reduktionsplikt innebär alltså inte direkt någon ytterligare rapportering utöver den befintliga rapporteringen. Om ni har gjort överföring av utsläppsminskning ska detta dock tas med vid redovisningen. De uppgifter som är av vikt för reduktionsplikten sammanfattas i Figur 3 och utvecklas i respektive avsnitt nedan.

Figur 3. Sammanfattning av de uppgifter som ska ingå i redovisningen av reduktionsplikt.

5.2.1 Drivmedel

Redovisa de drivmedel som ni har haft reduktionsplikt för under redovisningsåret. Det är tillåtet att redovisa all bensin på en rad eller dela upp redovisningen för olika produkter ni har levererat, exempelvis bensin 95 respektive 98 oktan. Ange följande uppgifter för varje drivmedel:

- Om drivmedlet omfattas av reduktionsplikt,
- vilken typ av drivmedel det är (bensin eller diesel), och
- mängden drivmedel angivet som m³.

5.2.2 Fossila drivmedelskomponenter

Redovisa de fossila drivmedelskomponenter som ingår i reduktionspliktigt drivmedel. Här redovisar ni fossila bensin- och dieselkomponenter men också övriga fossila tillsatser, inklusive den fossila andelen av exempelvis ETBE. Ange följande uppgift för varje redovisad fossil drivmedelskomponent:

- vilket drivmedel komponenten har ingått i,
- typ av fossil komponent,
- mängd uttryckt som m³,

- energiinnehåll uttryckt som MJ/liter,
 - 32,2 för fossil bensin och övriga fossila komponenter som ingår i bensin,
 - 35,3 för fossil diesel och övriga fossila komponenter som ingår i diesel, och
- växthusgasutsläpp angivet som g CO₂e/MJ,
 - 93,3 för fossil bensin och andra fossila komponenter som ingår i bensin,
 - 95,1 för fossil diesel och andra fossila komponenter som ingår i dieselbränsle.

5.2.3 Biodrivmedelskomponenter

Redovisa de biodrivmedelskomponenter som ingår i reduktionspliktigt drivmedel.

5.3 Överlåtelse

Redovisa överlåtelse eller förvärv av utsläppsminskning i samband med redovisningen av reduktionsplikten. Uppgifter från överenskommelsen som ska redovisas är

- utsläppsminskningen uttryckt i koldioxidekvivalenter,
- vilken typ av drivmedel överlåtelsen avser,
- när överenskommelsen träffats, och
- med vilket bolag överenskommelsen har träffats.

Det är viktigt att överenskommelser som avser överlåtelse och förvärv av utsläppsminskning redovisas av både det bolag som är överlåtande och det bolag som förvärvat utsläppsminskningen.

5.4 Förseningsavgift

Redovisa reduktionsplikten senast den 1 april varje år. Om ni inte redovisar i tid har vi rätt att ta ut en förseningsavgift om 1 000 kr. När beslutet om förseningsavgiften har vunnit laga kraft, 3 veckor efter att ni tagit emot beslutet, skickar vi en faktura på förseningsavgiften.

5.5 Reduktionspliktsavgift

Om ni inte uppfyller er reduktionsplikt tar vi ut en reduktionspliktsavgift. För närvarande är avgiften fem kronor per kg koldioxidekvivalenter för bensin och fyra kronor per kg koldioxidekvivalenter för dieselbränsle. Reduktionspliktsavgiften baseras på den del som kvarstår till uppfyllandet. Det går att överklaga beslutet om reduktionspliktsavgift. När beslutet har vunnit laga kraft, 3 veckor efter att bolaget tagit emot beslutet, skickar vi en faktura på kvotpliktsavgiften.

5.6 Spara uppgifter

Det är viktigt att den som har eller har haft reduktionsplikt sparar uppgifter som har betydelse för reduktionsplikten i tio år från utgången av det kalenderår som uppgifterna avser. Detta då det är uppgifter som kan efterfrågas vid tillsyn.

Ett hållbart energisystem gynnar samhället

Energimyndigheten har helhetsbilden över tillförsel och användning av energi i samhället. Vi arbetar för ett hållbart energisystem som är tryggt, konkurrenskraftigt och har låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat.

Det innebär att vi:

- tar fram och förmedlar kunskap om effektivare energianvändning till hushåll, företag och myndigheter,
- ger utvecklingsstöd till förnybara energikällor, smarta elnät och framtidens fordon och bränslen,
- ger möjligheter till tillväxt för svenskt näringsliv genom att stödja förverkligandet av innovationer och nya affärsidéer,
- deltar i internationella samarbeten, bland annat för att nå klimatmålen,
- hanterar styrmedel som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter,
- tar fram nationella analyser och prognoser, samt ansvarar för Sveriges officiella statistik på energiområdet.

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna
Telefon 016-544 20 00, Fax 016-544 20 99
E-post registrator@energimyndigheten.se
www.energimyndigheten.se